

پنومونی

(ذات الریه)

واحد آموزش و ارتقاء سلامت بیمارستان نیکان سپید
اردیبهشت ۱۴۰۳/ تاریخ بازنگری: سالانه

www.sepid.nikan.hospital تلفن: ۲۹۱۲۰۰۰۰   sepidnikan-hospital

تهران، اتوبان شهید بابایی، بلوار بهار، خیابان لاله

■ در صورت بروز علائم زیر فوراً به پزشک مراجعه نمایید.

- ◀ بدتر شدن ناگهانی شرایط کودکتان
- ◀ تب بالا که با تب برها کاهش پیدا نمی کند.
- ◀ لرزش در قفسه سینه و صدای خرخر
- ◀ تنفس سریع (در کودکان کمتر از ۲ ماه بیشتر از ۶۰ بار در دقیقه، در کودکان ۲-۱۲ ماهه، بیشتر از ۵۰ بار در دقیقه و در کودکان ۱۲ ماهه تا ۵ ساله، بیشتر از ۴۰ بار در دقیقه می باشد).
- ◀ فرو رفتن قفسه سینه در نوزادان
- ◀ خلط همراه با خون

■ پیشگیری:

برخی از انواع پنومونی می تواند با دریافت واکسن پیشگیری شود. معمولاً کودکان واکسیناسیون عادی در برابر هموفیلوس آنفولانزا و سیاه سرفه را در دو ماه نخست تولد دریافت می کنند. امروزه واکسیناسیون در مقابل بیماری های پنوموکوکی نیز انجام می شود که پنوموکوک شایعترین علت پنومونی باکتریای می باشد که با انجام واکسیناسون علیه آن می توان از شیوع این نوع پنومونی در کودکان جلوگیری کرد.

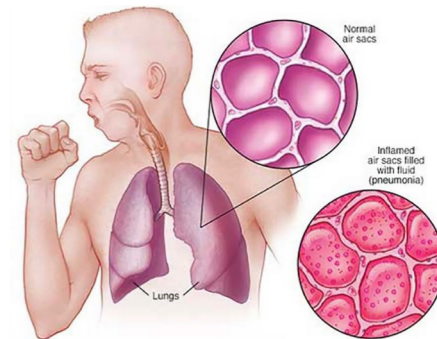
◀ از قرار گرفتن کودک در معرض دود سیگار خودداری کنید.

◀ کودک می تواند مایعات مورد علاقه خود را حتی بیشتر از حد معمول مصرف کند. همچنین مصرف مایعات گرم مثل شربت آلبیمو، آب سیب و... باعث رقیق کردن ترشحات می شود.

◀ جهت افزایش ایمنی بدن از مواد غذایی مانند پرتقال، نارنگی، نارنج، هویج و ... استفاده کنید.
◀ از مصرف مواد غذایی تحریک کننده مانند غذاهای چرب، سرخ شده و پرادویه برای کودک خودداری کنید.

◀ در صورت امکان از بخور سرد استفاده کنید.

در صورتی که پنومونی به صورت ناحیه ای و همراه سرفه های خلط دار زیاد باشد، فیزیوتراپی تنفسی کمک کننده است که حتماً باید توسط فیزیوتراپ و با آموزش های کامل باشد. ابتدا توسط فیزیوتراپ انجام و سپس به والدین آموزش داده می شود. نوع فیزیوتراپی و انجام آن بستگی به سن، شدت و محل درگیری ریه دارد. در تمام انواع پنومونی، فیزیوتراپی کمک کننده نمی باشد. انجام فیزیوتراپی تنفسی به این صورت می باشد که دست خود را جمع کرده و به آرامی، ضربات آهسته و مکرر بر پشت کودک بزنید این کار را از پایین به بالا انجام دهید، با این کار خلط و ترشحات موجود در ریه ها کنده شده و خارج میشوند. اکثر کودکان در وضعیت نیمه نشسته راحت هستند اما باید به آنها اجازه داد، خودشان در هر وضعیتی که احساس آرامش می کنند قرار گیرند.

■ خودمراقبتی:

در صورتی که پنومونی کودک از نوع ویروسی باشد، پزشک به کودک شما استراحت و افزایش مصرف مایعات را توصیه خواهد کرد تا بیماری مراحل خود را طی کند. در صورتی که پنومونی از نوع باکتریایی باشد، پزشک طبق تشخیص خود آنتی بیوتیک توصیه می کند. این دارو را حتماً در زمان تعیین شده به کودک بدهید. کودک باید به خوبی استراحت کند تا انرژی کافی داشته باشد. بنابراین محیطی آرام و خنک برای فرزندتان فراهم کنید.

پنومونی (ذات الریه)

■ مرور کلی:

پنومونی نوعی عفونت ریه است که توسط انواع میکروب ها (ویروس ها، باکتری ها، قارچ ها و انگل ها) ایجاد می شود. ریه ها از هزاران لوله به نام برونش تشکیل شده است. در برونش ها تبادل اکسیژن با دی اکسید کربن انجام می شود. اگر فردی مبتلا به پنومونی شود، برونش ها توسط چرک و یا مایعات درگیر شده که به دنبال آن اختلال در تبادلات گازی ایجاد می شود.

پنومونی در هر سنی ممکن است ایجاد شود، اما معمولا در کودکان شایعتر است. در کودکان معمولا درگیری توسط ویروس ها ایجاد می شود. عفونت معمولا از راه تنفس قطرات آلوده (در حین سرفه) منتقل می گردد. این بیماری می تواند از شدت خفیف تا تهدید کننده زندگی متغیر باشد.

■ علایم:

علائم پنومونی به دنبال عفونت دستگاه تنفسی فوقانی (بینی، گلو) اتفاق می افتد و بعد از گذشت ۲ تا ۳ روز از سرماخوردگی یا گلو درد، آغاز می شود و بعد از شروع علائم، عفونت به ریه ها منتقل می شود. علائم معمولا به سن، شدت، محل درگیری، سابقه بیماری زمینه ای و وضعیت سیستم ایمنی کودک بستگی دارد.

■ برخی از علائم شامل موارد زیر می باشد:

تب، لرز، سرفه، گرفتگی بینی، تنفس سریع که در برخی مواقع تنها علامت و علامت اصلی برای تشخیص پنومونی در کودکان می باشد. تنفس صدا دار به صورت خس خس سینه درد قفسه سینه، بی اشتهایی، بی حالی، درد شکم که معمولا در موارد گسترش عفونت به قسمت های پایین ریه ها، دیده میشود. نوزادان ممکن است، علامت های رایج پنومونی را نشان ندهند. گاهی فقط به صورت تب، سرفه و یا عفونت بروز می کند و در برخی اوقات پنومونی در کودکان به صورت بی اشتهایی و عدم تمایل به خوردن شیر می باشد.

■ تشخیص:

تشخیص بر اساس شرح حال دقیق، معاینه بالینی، سمع ریه ها، معاینه کامل، عکس ساده قفسه سینه، آزمایش خون و کشت خون (در صورتی که کودک بیماری زمینه ای ریوی داشته باشد و دارای سرفه های خلط دار باشد) می باشد.

اگر کودک شما پس از سرماخوردگی یا هر عفونت ویروسی از قبیل آنفولانزا بهبودی پیدا کند، اما مجددا دچار علایم پنومونی و یا عود علایم شود، از نظر درگیری های میکروبی حتما باید بررسی شود.

■ درمان:

درمان بر اساس سن کودک، شدت و محل درگیری متفاوت می باشد. در اکثر موارد سیستم ایمنی کودک می تواند با عفونت مقابله کند، اما بر اساس شرایط گاهی نیاز به بستری و مصرف آنتی بیوتیک های تزریقی می باشد.

■ به طور کلی درمان شامل:

مصرف مایعات فراوان خوراکی یا تزریقی

آنتی بیوتیک ها برای از بین بردن عفونت، اگر باکتری عامل آن باشد.

داروها برای تسکین درد و کاهش تب

فیزیوتراپی تنفسی

Pneumonia

